

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 13. listopada 2023.
(OR. en)

14181/23

LIMITE

COMAR 40
JUR 620
COJUR 50
ENV 1118

Međuinstitucijski predmet:
2023/0353(NLE)

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2023) 580 final

Predmet: Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o potpisivanju, u ime Europske unije,
Sporazuma na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o
očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na
područjima izvan nacionalne jurisdikcije

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 580 final.

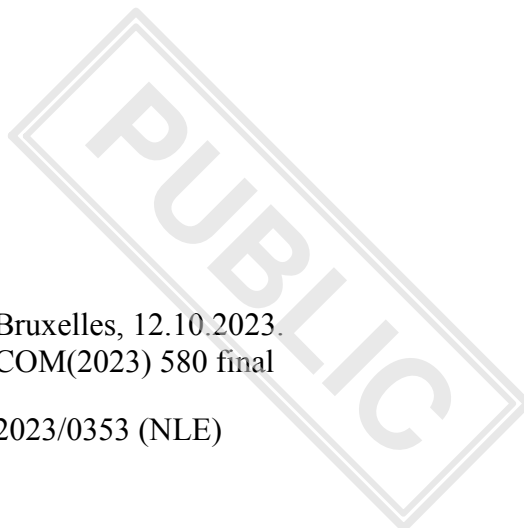
Priloženo: COM(2023) 580 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 12.10.2023.
COM(2023) 580 final

2023/0353 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o potpisivanju, u ime Europske unije, Sporazuma na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Cilj je ovog prijedloga od Vijeća dobiti odobrenje da Komisija u ime Europske unije (EU) sklopi Sporazum na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS) o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije („Sporazum o BBNJ-u”).

Europska unija i njezine države članice od 2004. sudjeluju u međunarodnom procesu izrade tog sporazuma u okviru Ujedinjenih naroda (UN). Na temelju relevantnih odluka Vijeća kojima je ovlaštena za otvaranje pregovora u ime EU-a¹ Komisija je od 2016. do 2023. vodila pregovore u cilju sklapanja Sporazuma o BBNJ-u. Konačni tekst Sporazuma o BBNJ-u donesen je na međuvladinoj konferenciji o BBNJ-u² 19. lipnja 2023. EU je Sporazum o BBNJ-u potpisao 20. rujna 2023.

Sporazum o BBNJ-u odnosi se na očuvanje i održivo iskorištavanje morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije. Ta područja čine gotovo dvije trećine svjetskog oceana i oko 95 % njegova obujma te obuhvaćaju otvoreno more i međunarodno morsko dno. Sporazumom o BBNJ-u bolje će se zaštititi morska biološka raznolikost na područjima izvan nacionalne jurisdikcije te će se njome bolje upravljati. Sporazum obuhvaća pitanja povezana s morskim genetskim resursima, uključujući pitanja podjele koristi, mjere kao što su upravljački alati za pojedina područja, među ostalim zaštićena morska područja, procjene učinka na okoliš te izgradnju kapaciteta i prijenos morske tehnologije.

To će biti treći po redu provedbeni sporazum u okviru UNCLOS-a kojeg su stranke EU i njegove države članice. Njime se UNCLOS prilagođava kretanjima i izazovima u području morske biološke raznolikosti koji su se pojavili od njegova sklapanja 1982. Njime će se također i dodatno poduprijeti postizanje ciljeva iz UN-ova Programa održivog razvoja do 2030., konkretno cilja održivog razvoja br. 14 („Život u vodi”). Sporazum o BBNJ-u doprinijet će i postizanju ciljeva Globalnog okvira za bioraznolikost (donesenog u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti), konkretno cilja da se do 2030. osigura djelotvorno upravljanje i očuvanje najmanje 30 % svjetske kopnene površine, unutarnjih voda, obalnih područja i oceana. Osim toga, njime će se poduprijeti provedba Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) i Pariškog sporazuma.

• Dosljednost u odnosu na postojeće politike Unije

Komisija je osigurala da pregovori o tekstu Sporazuma o BBNJ-u budu u potpunosti u skladu s relevantnim pravilima i politikama Europske unije u područjima koja će njime biti obuhvaćena (politika zaštite okoliša, politika pomorskog prometa, politika pomorske sigurnosti, energetska politika, zajednička ribarstvena politika, politika unutarnjeg tržišta, zajednička trgovinska politika, politika istraživanja i tehnološkog razvoja, klimatska politika i

¹ Donijelo Vijeće 22. ožujka 2016. i 19. ožujka 2018.

² Međuvladina konferencija o međunarodnom pravno obvezujućem instrumentu na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije.

druge relevantne politike) te s relevantnim bilateralnim i multilateralnim sporazumima kojih je EU već stranka. Sporazum o BBNJ-u doprinosi i europskom zelenom planu te je jedan od prioriteta plana EU-a za međunarodno upravljanje oceanima.

Budući da je Sporazum o BBNJ-u provedbeni sporazum UNCLOS-a i da je ta konvencija već dio pravne stečevine EU-a, Komisija je osigurala i da se odredbe i ravnoteža prava i obveza iz UNCLOS-a i pravne stečevine EU-a poštuju te da ishod pregovora bude u skladu s UNCLOS-om.

2. REZULTATI SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANIM STRANAMA I PROCJENA UČINKA

Komisija je tijekom pregovora blisko surađivala s državama članicama. Održavala su se i redovita savjetovanja s relevantnim dionicima, naročito organizacijama civilnog društva i drugim organizacijama zastupljenima u kontekstu UN-a.

3. PRAVNI ELEMENTI PRIJEDLOGA

• Pravna osnova

Prijedlog se donosi u skladu s člankom 192. stavkom 1. i člankom 218. stavkom 6. točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Člankom 218. UFEU-a utvrđen je postupak pregovaranja i sklapanja sporazumâ između Europske unije i trećih zemalja ili međunarodnih organizacija. Konkretno, stavkom 6. predviđeno je da Vijeće, na prijedlog Komisije kao pregovarača, uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta, donosi odluku kojom se odobrava sklapanje sporazuma u ime EU-a.

U skladu s člankom 191. i člankom 192. stavkom 1. UFEU-a EU je dužan doprinosti ostvarenju sljedećih ciljeva: očuvanje, zaštita i poboljšanje kvalitete okoliša, zaštita ljudskog zdravlja, razborito i racionalno korištenje prirodnih bogatstava te promicanje mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih odnosno svjetskih problema okoliša, a osobito borba protiv klimatskih promjena.

Uzimajući u obzir ciljeve i materijalne odredbe Sporazuma o BBNJ-u, kao i sve primjenjive relevantne politike EU-a, pristup težišta upućuje na to da je pravna osnova koja se odnosi na okoliš najprikladnija za sklapanje Sporazuma o BBNJ-u.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Sporazumom o BBNJ-u uspostavlja se posebna institucionalna struktura. To uključuje tajništvo, znanstveno i tehničko tijelo, mehanizam za razmjenu informacija, odbor za izgradnju kapaciteta i prijenos morske tehnologije te odbor za pristup i podjelu koristi. Troškove tih institucija dijelit će sve stranke Sporazuma o BBNJ-u u skladu s ljestvicom UN-a.

Financijski institucijski troškovi provedbe Sporazuma o BBNJ-u za Europsku uniju bit će poznati tek nakon prve konferencije stranaka, na kojoj bi se trebao dogovoriti početni proračun za Sporazum o BBNJ-u.

Osim institucijskih troškova provedba Sporazuma o BBNJ-u vjerojatno će iziskivati financijska sredstva za izgradnju kapaciteta u zemljama u razvoju i pomoć u prijenosu morske tehnologije, ali i, primjerice, za stjecanje znanstvenog znanja potrebnog za uspostavu,

praćenje i pregled zaštićenih morskih područja. Potencijalni troškovi na globalnoj razini pravodobno će se procijeniti u okviru Sporazuma o BBNJ-u.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA**o potpisivanju, u ime Europske unije, Sporazuma na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1. u vezi s člankom 218. stavkom 6. točkom (a),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir suglasnost Europskog parlamenta ⁽¹⁾,

budući da:

- (1) Sporazum na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije (Sporazum o BBNJ-u) donesen je u New Yorku 19. lipnja 2023.
- (2) U skladu s Odlukom Vijeća (EU) 2023/1974 ⁽²⁾, Sporazum o BBNJ-u potpisan je u ime Unije 20. rujna 2023., podložno njegovu kasnijem sklapanju.
- (3) Prema njegovu članku 68. stavku 1., Sporazum o BBNJ-u stupa na snagu 120 dana nakon datuma polaganja šezdesete isprave o ratifikaciji, odobrenju, prihvaćanju ili pristupanju. Sporazum o BBNJ-u otvoren je za sve države i organizacije za regionalnu gospodarsku integraciju. Isprava koju položi organizacija za regionalnu gospodarsku integraciju ne smatra se dodatnom ispravom u odnosu na isprave koje su položile njezine države članice. Sporazum o BBNJ-u otvoren je strankama i nestrankama Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS).
- (4) Odlukom Vijeća 98/392/EZ ⁽³⁾ Unija je sklopila UNCLOS o pitanjima koja se uređuju tom konvencijom u vezi s kojima su njezine države članice na nju prenijele nadležnost.
- (5) Vijeće je u svojim zaključcima od 20. srpnja 2023. ⁽⁴⁾ pozdravilo donošenje Sporazuma o BBNJ-u i naglasilo predanost Unije i njezinih država članica brzoj ratifikaciji i provedbi Sporazuma.

¹ [SL [...], [...], str. [...].]

² Odluka Vijeća (EU) 2023/1974 od 18. rujna 2023. o potpisivanju, u ime Europske unije, Sporazuma na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije (SL L 235, 25.9.2023., str. 1.)

³ Odluka Vijeća 98/392/EZ od 23. ožujka 1998. o sklapanju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora od 10. prosinca 1982. i Sporazuma o primjeni njezinog dijela XI. od 28. srpnja 1994. od strane Europske zajednice (SL L 179, 23.6.1998., str. 1.).

⁴ Zaključci Vijeća o prioritetima EU-a u Ujedinjenim narodima na 78. zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda, rujan 2023. – rujan 2024. (ST 11688/23).

- (6) Cilj je Sporazuma o BBNJ-u osigurati očuvanje i održivo iskorištavanje morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, u sadašnjem trenutku i dugoročno, učinkovitim provedbom relevantnih odredaba Konvencije i daljnjom međunarodnom suradnjom i koordinacijom.
- (7) Prema Sporazumu o BBNJ-u njegove stranke trebaju surađivati na očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, među ostalim jačanjem i unapređenjem suradnje s relevantnim pravnim instrumentima i okvirima i relevantnim globalnim, regionalnim, podregionalnim i sektorskim tijelima te promicanjem njihove suradnje u postizanju ciljeva ovog Sporazuma.
- (8) Sporazum o BBNJ-u obuhvaća četiri područja: morski genetski resursi, uključujući poštenu i pravičnu podjelu koristi (dio II. Sporazuma o BBNJ-u), mjere kao što su upravljački alati za pojedina područja, uključujući zaštićena morska područja (dio III. Sporazuma o BBNJ-u), procjene utjecaja na okoliš (dio IV. Sporazuma o BBNJ-u) te izgradnja kapaciteta i prijenos morske tehnologije (dio V. Sporazuma o BBNJ-u). Sporazumom o BBNJ-u dodatno će se poduprijeti ostvarivanje Programa UN-a za održivi razvoj do 2030., posebno njegova cilja održivog razvoja br. 14 („Život u vodi”) i doprinijeti postizanju ciljeva globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala.
- (9) Sporazum o BBNJ-u u skladu je s okolišnim ciljevima Unije iz članka 191. UFEU-a, a to su očuvanje, zaštita i poboljšanje kvalitete okoliša, zaštita ljudskog zdravlja, razborito i racionalno korištenje prirodnih bogatstava te promicanje mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih odnosno svjetskih problema okoliša, a osobito borba protiv klimatskih promjena.
- (10) U skladu s člankom 67. stavkom 2. Sporazuma o BBNJ-u Unija bi u svojoj ispravi o odobrenju trebala navesti opseg svoje nadležnosti u pogledu pitanja koja uređuje Sporazum o BBNJ-u.
- (11) U skladu s člankom 70. u vezi s člankom 10. stavkom 1. Sporazuma o BBNJ-u, Unija može napraviti iznimku od tog Sporazuma ako je ta iznimka izrijeком dopuštena drugim člancima Sporazuma o BBNJ-u. Unija bi trebala napraviti iznimku kako bi isključila sve retroaktivne učinke primjene odredaba dijela II. koje se odnose na morske genetske resurse, uključujući poštenu i pravičnu podjelu koristi.
- (12) Sporazum o BBNJ-u, Izjavu o nadležnosti i iznimku od zabrane retroaktivnosti u skladu s člankom 70. u vezi s člankom 10. stavkom 1. Sporazuma o BBNJ-u trebalo bi odobriti u ime Unije,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Sporazum na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije („Sporazum o BBNJ-u”) odobrava se u ime Unije.

Tekst Sporazuma o BBNJ-u priložen je ovoj Odluci (Prilog 1.).

Članak 2.

Odobrava se Izjava o nadležnosti koja se zahtijeva člankom 67. stavkom 2. Sporazuma o BBNJ-u.

Izjava o nadležnosti priložena je ovoj Odluci (Prilog 2.).

Članak 3.

Donosi se iznimka od zabrane retroaktivnosti na temelju članka 70. u vezi s člankom 10. stavkom 1. Sporazuma o BBNJ-u.

Iznimka na temelju članka 70. u vezi s člankom 10. stavkom 1. Sporazuma o BBNJ-u priložena je ovoj Odluci (Prilog 3.).

Članak 4.

Komisija u ime Unije polaže ispravu o odobrenju u skladu s člankom 66. Sporazuma o BBNJ-u, zajedno s Izjavom o nadležnosti i iznimkom od zabrane retroaktivnosti na temelju članka 70. u vezi s člankom 10. stavkom 1. Sporazuma o BBNJ-u.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*